

Sygn. akt V KO 57/22

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie **M. L.**,

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 26 października 2022 r. osobistego wniosku skazanego

o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 listopada 2019 r., sygn. II AKa 225/19, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 26 kwietnia 2019 r., sygn. XVIII K 9/19, na podstawie art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności.

UZASADNIENIE

Pismem datowanym na dzień 7 czerwca 2022 r. skazany M. L. wniósł o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 listopada 2019 r., sygn. II AKa 225/19, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 26 kwietnia 2019 r., sygn. XVIII K 9/19, wskazując na to, że „zgodnie z art. 540 k.p.k. zachodzą okoliczności do wznowienia postępowania”. Z treści uzasadnienia wniosku wynika, że tymi okolicznościami miałyby być okoliczności podawane już we wcześniejszych

osobistych wnioskach skazanego, a mianowicie błędy w ocenie materiału dowodowego i ustaleń faktycznych dokonane przez sąd w prawomocnie zakończonym postępowaniu jurysdykcyjnym (dotyczące zeznań świadka A. P. i pokrzywdzonego D. P. oraz opinii sądowo-lekarskiej) czy rzekome błędy i zaniechania organów procesowych w toku postępowania przygotowawczego (jak np. odnośnie do przebiegu oględzin miejsca zdarzenia, związane z prawidłowością zabezpieczenia dowodów na miejscu zdarzenia – M. L. miał nadepnąć na ślad krwi i „ocierać się”, gdy został doprowadzony do mieszkania pokrzywdzonego przez funkcjonariuszy Policji wykonujących tam czynności śledcze czy brakiem zabezpieczenia linii papilarnych na urządzeniach znajdujących się w tym mieszkaniu). W konkluzji wniosku autor wskazał na błędy w orzekaniu, niezapoznanie się przez sędziów orzekających z aktami sprawy i skazanie M. L. za przeszłość kryminalną oraz swoją niewinność. Jednocześnie wniósł też o wyznaczenie obrońcy z urzędu i „umorzenie” kosztów sądowych z powodu izolacji więziennej i nieposiadanie własnych środków pieniężnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Należało odmówić przyjęcia osobistego wniosku skazanego M. L. o wznowienie postępowania — jako oczywiście bezzasadnego.

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k. sąd odmówi przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania nierespektującego wymogów obowiązującego w postępowaniu wznowieniowym rygoru przymusu adwokacko-radcowskiego (bez wzywania do uzupełniania tego braku czynności przedsięwziętej osobiście przez uczestnika postępowania) w sytuacji, gdy „z treści wniosku wynika jego oczywista bezzasadność”. Ustawa postępowania karnego wymienia — czyni to jednak tylko tytułem pewnej egzemplifikacji — sytuację, gdy oczywista bezzasadność wniosku o wznowienie postępowania wynika z tego, że nawiązuje on do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowanie.

Ratio legis unormowania przyjętego w Kodeksie postępowania karnego należy upatrywać w pragmatycznym dążeniu ustawodawcy do daleko idącego zredukowania zbędnych, a zatem nieracjonalnych, przebiegów procesowych (m. in. tych zmierzających do ustanowienia dla podmiotu innego niż oskarżyciel publiczny,

działającej samodzielnie na tym etapie postępowania, adwokata lub radcy prawnego celem zbadania akt sprawy pod kątem okoliczności sygnalizowanych w jej osobistym wniosku o wznowienie i rozważenia zasadności sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania, ewentualnego sporządzenia i złożenia przezeń takiego wniosku, rozpoznania go przez sąd w składzie trzech sędziów itd.). Są to przebiegi, o których już z góry można powiedzieć, że miałyby całkowicie niecelowy charakter, bo jest oczywiste, że nie mogłyby doprowadzić do wznowienia postępowania i to nawet po ustanowieniu w sprawie adwokata lub radcy prawnego celem rozważenia sporządzenia i złożenia wniosku o wznowienie postępowania.

Już bowiem przeprowadzenie wstępnej oceny pisma podmiotu posiadającego legitymację procesową do złożenia wniosku o wznowienie postępowania (działającego po prawomocnym zakończeniu postępowania bez pomocy profesjonalnego przedstawiciela procesowego), zmierzającego do zainicjowania postanowienia wznowieniowego pozwala — *prima facie* — na sformułowanie tezy, że artykułowany przez stronę postulat wznowienia postępowania zakończony prawomocnym orzeczeniem ma oczywiście bezzasadny charakter. Uruchamianie w takiej konfiguracji złożonego mechanizmu procesowego zmierzającego do rozważenia możliwości sformułowania wniosku o wznowienie postępowania przez fachowego przedstawiciela procesowego trafnie zostało ocenione przez ustawodawcę w kategoriach czynności nieharmonizujących z rudymenarnymi zasadami ekonomii procesowej (niewątpliwie mającymi zastosowanie także na etapie postępowania wznowieniowego).

Zwraca się przy tym w judykaturze najwyższej instancji sądowej trafnie uwagę na to, że wymieniona w treści przepisu art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k. sytuacja (związana z układem swoistej powtarzalności wniosku o wznowienie postępowania, powołującego się na okoliczności tożsame z tymi, które już uprzednio był przedmiotem rozpoznania w postępowaniu wznowieniowym) ma li tylko przykładowy charakter, że „[d]ecydująca jednak jest sama treść wniosku o wznowienie, która może być oczywiście bezzasadna z różnych powodów. Ta oczywista bezzasadność wynikać może z tego, że we wniosku wskazano na podstawy wznowienia, które nie są przewidziane w ustawie albo z tego, że w ogóle nie wskazano żadnych podstaw wznowienia, ograniczając się do postulowania

przeprowadzenia kolejnej kontroli odwoławczej” (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 września 2015 r., sygn. II KO 49/15, SIP «Legalis» nr 1330115). Dodaje przy tym Sąd Najwyższy, że oczywista bezzasadność, o której mowa w przepisie art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k., powinna być rozumiana tak samo, jak pojęcie oczywistej bezzasadności użyte na gruncie przepisów Kodeksu postępowania karnego normujących postępowanie kasacyjne, tj., że „bezzasadność oczywista to taka, która nie wymaga szczególnego badania, jest widoczna na pierwszy rzut oka, jest niewątpliwa i wniosek obiektywnie nie może doprowadzić do wzruszenia orzeczenia”.

Analiza osobistego wniosku skazanego M. L. o wznowienie postępowania, któremu nadano bieg po zarejestrowaniu go w repertorium „KO”, upoważnia do wyrażenia oceny, że nie została w nim wskazana żadna okoliczność, którą należałoby zakwalifikować jako korespondującą z którąkolwiek z przesłanek wznowienia postępowania sądowego zakończonego prawomocnym orzeczeniem wskazanych w treści przepisów art. 540 k.p.k. (lub art. 540b k.p.k.). Zgodnie z brzmieniem art. 540 § 1 k.p.k. postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznawia się, jeżeli w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia (pkt. 1) albo — po wydaniu orzeczenia — ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że: a) skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze, b) skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary, c) sąd umorzył lub warunkowo umorzył postępowanie karne, błędnie przyjmując popełnienie przez oskarżonego zarzucanego mu czynu (pkt. 2). Należy podkreślić, że nie mogą stanowić podstawy wznowienia postępowania ani okoliczności znane bądź to sądowi, bądź stronom w toku postępowania, ani też zarzuty o charakterze odpowiadającym zarzutom apelacyjnym.

Skazany we wniosku o wznowienie postępowania – jak podano wyżej – wskazuje na domniemane błędy w ocenie materiału dowodowego i ustaleń faktycznych dokonane przez sąd w prawomocnie zakończonym postępowaniu

jurysdykcyjnym oraz rzekome błędy i zaniechania organów procesowych w toku postępowania przygotowawczego. Zarówno jednak z akt sprawy karnej prowadzonej pod sygn. XVIII K 9/19 przez Sąd Okręgowy w Łodzi, jak i z pisemnych motywów wyroku tego sądu z dnia 26 kwietnia 2019 r., jak i Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 listopada 2019 r., II AKa 225/19, nie wynika aby organy śledcze, jak i sąd *a quo*, dopuściły się ww. błędów. Przeciwnie, sąd szczegółowo przeanalizował zgromadzony w sprawie materiał dowody, w tym kwestionowane przez wnioskodawcę zeznania świadka A. P., pokrzywdzonego D.P. oraz opinię sądowo-lekarską sporządzoną przez biegłych sądowych oceniających obrażenia, których doznał pokrzywdzony w wyniku zdarzenia (pisemne motywy wyroku sądu pierwszej instancji, *k. 357-362v. akt, tom I*). Kwestia oceny dowodów była także przedmiotem uwagi sądu *ad quem* w związku z treścią zarzutu postawionego w środku odwoławczym wniesionym przez obrońcę oskarżonego M.L., zaś sąd ten uznał ocenę całokształtu istotnych dla rozstrzygnięcia dowodów za prawidłową, czyniącą zadość regułom logicznego wnioskowania i doświadczenia życiowego (uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 listopada 2019 r., II AKa 225/19, *k. 521-524 akt, t. II*). Odnosnie zaś rzekomych błędów i zaniechań organów procesowych w toku postępowania przygotowawczego (przebiegu oględzin miejsca zdarzenia), to skazany, podobnie jak w poprzednim wniosku o wznowienie postępowania zarejestrowanym w sprawie II KO 90/21, powołuje się na notatkę służbową opisującą jego doprowadzenie na miejsce zdarzenia, tj. notatkę urzędową z dnia 5 sierpnia 2018 r. sporządzoną przez sierż. sztab. M. R., znajdującą się na k. 4 akt sprawy PR [...] , która – jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 29 listopada 2021 r., II KO 90/21 (*k. 794-795 akt, t. III*) – nie jest żadnym nowym dowodem w sprawie, lecz zapiskiem, który od pierwszych czynności procesowych znajdował się w aktach sprawy. Znany był zatem stronom, jak i sądom rozpoznającym sprawę, nie istniały też żadne przeszkody do powoływania się na jego treść w trakcie rozprawy.

Należy zatem powiedzieć, że autor osobistego wniosku o wznowienie postępowania nie wskazuje na żadne nowe dowody lub fakty, do których ujawnienia miałyby dojść po wydaniu prawomocnego orzeczenia, które mogłyby

dać asumpt do podważenia rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności karnej skazanego M. L. i, w efekcie, jego rewizji.

Ewentualne przedsięwzięcie czynności zmierzających do spowodowania wniesienia wniosku o wznowienie postępowania karnego przez podmiot profesjonalny (wezwanie do uzupełnienia braków formalnych wniosków przez jego sporządzenie i wniesienie przez adwokata lub radcę prawnego) jawi się zatem w tej sytuacji jako bezprzedmiotowe wobec stwierdzenia zmaterializowania się okoliczności, o której mowa w treści przepisu art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k. Celem tego przepisu jest bowiem, jak już powiedziano wyżej, zredukowanie zbędnych przebiegów procesowych w postępowaniu wznowieniowym w tych układach, w których na podstawie analizy osobistego żądania wznowienia postępowania stwierdza się obiektywny brak podstaw do wznowienia postępowania. Gdy już zatem *prima vista* jasno rysuje się brak okoliczności wskazujących na zmaterializowanie się którejkolwiek z podstaw wznowieniowych wskazanych w art. 540 § 1 k.p.k. lub art. 540b k.p.k. nieracjonalne i niecelowe byłoby przedsięwzięcie i kontynuowanie czynności procesowych mających doprowadzić do uzupełniania braków formalnych wniosku (przez wezwanie podmiotu uprawnionego do złożenia wniosku o wznowienie postępowania respektującego wymóg o którym mowa w przepisie art. 545 § 2 zd. pierwsze k.p.k., ewentualnie wyznaczenie adwokata lub radcy prawnego z urzędu, celem rozważenia zasadności sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania), skoro okoliczności wskazane przez autora osobistego wniosku o wznowienie obiektywnie nie mogą doprowadzić do wznowienia tego postępowania.

Konkludując — mając na względzie powyżej omówione okoliczności — należało odmówić przyjęcia osobistego wniosku skazanego M. L. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 listopada 2019 r., sygn. II AKa 225/19, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 26 kwietnia 2019 r., sygn. XVIII K 9/19 — jako oczywiście bezzasadnego w rozumieniu przepisu art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k.

[as]